

FDU-ordlista

FDU	Frågedriven undervisning är vår svenska översättning av engelskans enquiry (BE), eller inquiry (AE). Med översättningen vill vi signalera att frågan har rollen att driva undervisningen och undersökningen framåt.
Angelägen fråga	Grundläggande för FDU som arbetsätt är så kallade angelägna frågor. En angelägen fråga är en övergripande frågeställning som är ämnesmässigt angelägen samtidigt som den är relevant för eleverna. Det gäller att hitta balansen mellan ämnesinnehåll och elevers förståelse. Frågan ska representera viktiga problem eller idéer i ämnet och samtidigt kommunicera med elevers erfarenheter och föreställningar.
Argumentationsstam	Argumentationsstammar konstrueras i samband med stresstest. En argumentationsstam är ett skelett till ett möjligt svar (en stam) på den angelägna frågan. Läraren behöver säkerställa att det finns ett tillräckligt stort antal möjliga svar som eleverna kommer att kunna formulera och underbygga efter undervisningen.
Blueprint	Varje FDU sammanfattas i grafisk form på en A4-sida som vi kallar blueprint. Här ges en överblick av samtliga ingående komponenter.
Formativ övningsuppgift	Formativa övningsuppgifter konstrueras till varje stödfråga. Dessa ger möjligheter för eleverna att öva förmågor och bygga kunskaper genom att använda källmaterial (och andra resurser). Arbetet med de formativa övningsuppgifterna är en förberedelse för att kunna besvara den angelägna frågan. Det är därför viktigt att de övningarna är fokuserade och låter elever träna på just det som de kommer att behöva i den summativa slutuppgiften. För läraren är de formativa övningsuppgifterna dessutom ett sätt att formativt hjälpa eleverna framåt.
Horisontell logik	Den inbördes ordningen mellan stödfrågorna (och de formativa övningsuppgifterna) följer en viss logik, utifrån den funktion de har. De kan följa en kronologisk ordning, arbeta med exempel, bygga upp allt mer avancerade förmågor eller kontrastera mot varandra och ge olika (konflikterande) perspektiv.
Informerat handlande	FDU som arbetsätt syftar till att förbereda eleverna att delta som reflekterande, aktiva och handlande medborgare i samhället. Därför kan arbetet avslutas med att eleverna får använda sina kunskaper i relation till ett verkligt samhällsproblem. Informerat handlande (eller handlingsberedskap) omfattar vanligen tre steg; att förstå, att bedöma och att handla. Till exempel kan elever ordna utställningar, göra posters, starta kampanjer, intervjua experter, skriva insändare, bygga modeller eller informera andra.

Innehållsvinkel	En innehållsvinkel är en viss ingång till och perspektiv på ett ämnesinnehåll. Det handlar om urval och avgränsningar i relation till det centrala innehållet som undersökningen är tänkt att omfatta. Innehållsvinkeln kan ofta vara förhållandevis smal samtidigt som den kommer åt något större.
Iscensättning	Iscensättningen av den angelägna frågan utgör inledningen av elevernas undersökningsarbete. Ofta behöver nämligen den angelägna frågan relevansgöras och kontextualiseras för att den ska förstås som angelägen. Det är dessutom ett tillfälle för läraren att få syn på elevernas förförståelse och förkunskaper. På det sättet kan övningen vara en referenspunkt för läraren, både formativt i den fortsatta undervisningen och som en jämförelse av elevernas argumentation före och efter FDU:n
Stresstest	Stresstest är en viktig del i konstruktionen av en FDU och följer av en planering bakifrån (backward design). Det är den angelägna frågan som utsätts för påfrestning (stress) och testas genom att läraren kollar av att frågan kan besvaras av eleverna. Här kan läraren upptäcka att frågan kanske genererar endast en typ av svar eller att den öppnar för resonemang eleverna inte kan (eller bör) föra. En avvägning som kan behöva göras är mellan form och funktion - en fråga kan ibland behöva bli mindre provokativ för att fungera i undersökningen.
Stödfråga	En FDU har förutom en angelägen fråga dessutom tre-fyra stödfrågor som den angelägna frågan brutits ner till. Det är med hjälp av stödfrågorna och den struktur som stödfrågorna ger som eleverna tar sig an den övergripande frågan. Stödfrågorna måste därmed hänga ihop med den angelägna frågan men måste inte vara lika "inspirerande" utan ska istället ses som ett sätt att undersöka den angelägna frågan i hanterbara bitar.
Summativ slutuppgift	En FDU avslutas alltid med att eleverna i någon form besvarar den angelägna frågan i en summativ slutuppgift. Lägga märke till att den summativa slutuppgiften alltid är densamma som den angelägna frågan. Eleverna känner därmed till slutuppgiften från första början och allt som finns med i FDU:n finns där för att hjälpa eleverna (att bygga kunskap och träna förmågor) för att kunna genomföra den summativa slutuppgiften och besvara den angelägna frågan på ett nyanserat, utvecklat och väl underbyggt sätt.
Vertikal logik	Den vertikala logiken syftar på hur den angelägna frågan slår en båge till den summativa övningsuppgiften. Stödfrågor, formativa övningsuppgifter och källor har sin egen inbördes vertikala logik samtidigt som de utgår från den angelägna frågan och ger pusselbitar för att kunna besvara den summativa slutuppgiften